شماره ۱۶۰ ایکنجی دوره

جمعه ۹ فروردین ۱۳۲۵

آذربایجان

مدیر :
فتحی خشگنابی

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی

قیمتی ۵۰ دینار

آبونه ایلیك ۱۲۰ ریال
۶ آیده ۶۵ »
۳ » ۳۵ »

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورغانیدر

قوشونیمیز آزادلیغمیزین حقیقی مدافعی در!

فروردینین ایکی سینده رسمی کئچیده اشتراك ایده‌ن قوشون قوه لریمیز خلقمیزین قدرتیندن کامل بیر نمونه‌ایدی. بو، سلاحا ساریلمیش قوه‌لر بیزیم قارشیمیزدا دورار کن حقیقی آزادلیغمیزی الیمیزده ساخلاماق‌ایچون، بیزه بویوك یوركداباغی اولاراق اطمینان‌ویردی که ملی قدرتیمیز سارسیلماز بیر قوه‌در.

بیزیم اساسی هدفیمیز آذربایجان خلقینین حقیقی آزادلیغینی قوروماق و بو آزادلیغین سایه سینده خلقمیزی، سیاسی رشد و اجتماعی تکامله سوق ویرمك و اونلارین خوشبخت لیکلرینی، حیاتلارینی تامین ایتمکدر.

بو مقصدلاری یئرینه یئتیرمك‌بیزیم ئوز ملتیمیزدن آسیلیدر. ایندی‌بیزیم قاباغیمیزدا بیر آیدین و معین مسئله واردر. اودا آزادلیغمیزین‌مدافعه‌سی ایچون قدرتلی مسلح بیر قوه یاراتماقدان عبارتدر.

بیز بوتون مسئله‌لرین باره‌سینده احساساتی نقطه نظردن یوخ بلکه‌اونلارین منطقی جنبه‌لرین نظره آلاراق قضاوت ایتملی‌ییك. بیز بیلیریك که همیشه‌ضعیف، مغلوب‌اولار، بوطبیعی بیر قانوندر، بیزیم‌ئوزاسارت‌تاریخمیز بونو بیزه‌آیدینجاسینا گوسترمیشدر. بیزه آغالیق ایده‌نلر، هیچوقتینده ملتیمیزه ترحم‌ایتمه‌ییب‌وضعیف‌لیگیمیزدن‌استفاده ایده‌رك بیزی‌ایندیه کیمی سیخمیشدرلار.

بو اوندان ئوتری ایدی که بیز مقاومت قوه‌سیندن محروم ایدیك، فان ایچن استعمارچی طبقه حاکمه، هیچوقتینده یالواراغا باخماییب‌ئوز بلیس تشکیلاتینا، زهرلی سونگولرینه قارواخلاناراق امانسیز جاسینا بیزیم خلقمیزین آزادلیغین، دیلین غصب ایتمیشدر...

بیز ئوز آذربایجانلیلیق شئوناتیمیزی حفظ ایتمکدن‌ئوتری کئچمیش آجی تجربه‌لریمیزی نظرده دوتوب‌او اوشوم حادثه‌لرین داها دا ینی‌دن تکرار اولماسینا یول ویرمه‌ملی‌ییك...

بیزیم آزادلیغیمیزی فقط قوشونیمیز مسلح و قدرتلی قوشونیمیز ساخلیا بیلار، بو بیر حقیقتدر و بیز اونو هر حالدا اذعان ایدیریك، قوشونسیز بیر ملت همیشه ئوزگه‌لرین تعرضی آلتینا گیده‌ر، چونکه ملتلرین آزادلیغین هیچ بیر قانون، ظاهری آلدادیجی وعده‌لر وشعارلار تضمین ایده بیلمز.

بیز ئوز آزادلیغمیزی ئوزیمیز قوروماliق. بونا گوره‌ده قوشونیمیزی هر وسیله ایله اولورسا اولسون قوه‌تلند یرملی‌ییك.

بوتون خلقمیز گره‌ك هرزاددان اول قوشونیمیزین تقویت ایتمه سینی نظره آلسینلار. بوبارده بیزهامومیز فداکارلیق ایتمگه‌مجبوریق.هله‌لیکده، آیری - آیری منافعمیزده‌ن صرفنظر ایتمکله قوشو نیمیزی قدرتلندیرمك اوغروندا هر جوره مادی و معنوی محرومیتلره دوزمك و دوغرودان‌دا بو یولدا فداکارلیق ایتمك بیزیم مهم ملی وظیفه‌لریمیزده‌ن سایپلیر.

بو گون هرهانسی آذربایجانلی، ملی قوشون سیرالاریندا ملی وظیفه سینی انجام ویرمکدن بویون قاچیرسا - بیزجرئتله اونو، آذربایجانلیلیق شرافتینی دوشونمه‌ییب وئوزملی شئوناتینی محترم سایماماغا متهم ایتمگه حقلی اولا بیله‌ریك.

ایندی گره‌ك بوتون محترم مالك لریمیز، تاجرلریمیز، قهرمان کارگرلر و کندلی کتله‌لری، ملتمیزین بو حقیقی ایده آلینی حیاته کئچیرمك ایچون بوتون وارلیقلاری وقدرتلاری ایله ملی قوشونیمزی قدرتلندیرمك ایچون لازمی یاردیم‌لارعمله گتیرسینلر.

«آذربایجان - آذربایجانلیلار ینده» شعارینی نظرده دوتماقلا اونون تاریخی عنعنه‌لرینی حفظ ایتمك‌ایچون بیز ایندی‌ده‌ن ئوز حکومتمیزین بایه‌لرینی‌محکم‌اشدیرمك قوشونیمیزی معاصر شکله سالیب وئوزجوانلاریمیزی بوقوشونین‌اونلجی سیرالاریندا اشتراك ایتدیرمکله افتخار ایتملی‌ییك...

ایندی میتلرجه جوانلاریمیزخلق قوشونلار سیرالارینا داخل‌اولورلار. هر گون‌قوشون‌سیرالارینا داخل‌اولماق ایچون اداره‌میزه اونلارجا مکتوب‌و تلگراف گلیر، قوشونیمیزین سایی گونده‌ن- گونه آرتماقدادر. فقط بوقوشونی‌اداره ایتمك‌ایچون خلقمیز ایسه ملی حکومتمیزه کمك ایدیب‌و اونون‌ایشلرینی آسانلاشدیرماقدا اشتراك ایتملی‌دیرلر.

خلقمیزاولار ایچون‌ایاس، اسلحه، آیری‌لازمی شی‌لر تهیه‌ایتمکله‌قوشون قوه‌لریمیزین دائره‌سینی گنیشلتمه لیدیرلر.

بیز، ئولکه میزین مدافعی اولان قوشونیمیزا احترامیلا باخیرق‌و‌بوتون خلقمیزین بو قوشونو تقویت ایتمك اوغروندا فداکارلیق ایتمه‌لرینه امینیك،

معارف پروگرامیمیز!

گئچمیش نئچه ایل عرضینده محصل لریمیز بیر ارتجاعی و فاسد پروغرام آلتیندا تحصیل آپاریردیلار. کهنه لاتین پروغرامی‌اصولیله مدرسه‌لرده‌تحصیل‌مداومت ایدیردی‌و هله‌لیگده ایسه دوام ایتمگده در.

بونو بورادا دیمه‌میش قویمیاق که حتی‌اوتغییرات که فرانسز ملتی گئچمیش بین‌الخلق محاربه ده آمریکالی لار لایاخین اولماق نتیجه‌سینده وبایل لربویی تجربه‌لر اثرینده اوزمعارفینده ولایقن تربیه‌سیده‌ده عمله گتیرمیشدر بیزیم معارفیمیز اونلارا توجه‌ایتمه‌ییب وهمان کهنه‌ولاتین‌متوه‌دینا عمل‌ایده‌یردی.

او تعلیم تربیه نین نتیجه‌لری ومقصد

بقیه‌سی ۴ نجی صفحه‌ده

مهم بیر مدرك

رضا آذری

سوز سوزه گلنده ویاهر زمان آذربایجانلی ئوز حقینی ایسته‌ینده، (آذربایجانلی‌لار) خلقت‌دن اول‌ بیله فارس‌در، دییه : تریاك توستی‌سیندن دارالمیش ئوز نکره و گوبودبوغاز- لاریندان نعره‌لر چکیب اولیاقتسیز اندامالاری ایله، بیزی ینی‌دن ال ایاغمیزی باغلاییب، استثمارایتمك ایچون ئوزگه لردن استمداد ایدن تهران مرتجع لری، ۱۳۱۱ده‌هاران (ارکان حربی) اداره‌سی طرفیندن نشر اولونان ایران جغرافیاسیندا، آذربایجان اهالی سینین فارس اولمایب باشقا بیر ملت اولدیغینی ئوزلاری اعتراف و تصدیق ایتمکده در. اما بیر فرق‌ایله‌که، اونلار بیزلری ئوز جغرافیالاریندا (تورك‌وتات) دییه یازیبدیلار. خابیر که هرکس ئوزی، ئوزینی ئوزگه‌لردن یاخشی تانییر،بیزه (آذربایجانلی) یرینه‌تعصب دن(تورك تات)دیمه‌لرین بحثه وجوابه بیله دگر، یوقدور. خلاصه هرنه دیمیش ویازمیش‌لارسااونون اهمیتی یوقدربودفعه‌دوغروسین‌یازیب‌بیزی‌فارس ایله‌مدیکلریندن چوخ‌ممنونوق، ذاتا بیزیم‌ده اصل مقصودیمز اودور. بوتاریخی و رسمی مهم مدرك مقابلینده، اونلار ینه‌ده (ئوزلرینی علی‌چپ کوچه‌سینه‌ووراراق) نه‌جواب ویره‌بیله جگلرینه تعجب ایلیه‌رم. او جغرافیا بو عنوان و بو مقدمه‌ایله باشلاییر:

کتابین ایلك صحیفه‌سینده: «(نظام مدرسه‌سنین انتشار ایتندان) (جغرافیای ایران) (نظامی مدرسه لرینه مخصوصدر)(سروان‌احمدخان احتسابیانین تالیفی)(ایکنجی طبع).»

مذکور کتابه علاوه اولاراق‌بیر اخطاریه ورقه‌سی ده الصاق اولونمش دور، او اخطاریه ده ارکان حربین رسمی تصدیقی بیله یازیلمیشدر:

«تذکر. بو کتابین مطلب‌لری‌مخصوصا صاحب منصبلرین و نظامی مدرسه لرینین استفاده‌سی‌ایچون یازیلمشدر. ایرانین اقتصادیاتی ارتباط یوللاری، یری وسیاسی موقعیتی، مخصوصا ایران سکنه‌سینه ومختلف قبیله‌لرینه راجع، ایله مطالبلری شاملدرکه، اونلارین مثلی سایر کتابلاردا بو تفصیل ایله یازیلمامیشدر.»

۸۰۲۳ - ۷۲۸۹۹ نمره‌لی و ۱۳ دی ۱۳۱۱ تاریخلی، کل قوشونون محترم ارکان حربینن متحدالمالیندا بو کتاب (جغرافیای مفصل ایران) آدیله، او کتابلارین سیراسیندا قید اولونوبدورکه، اونلارین مطالعه‌سی، صاحب منصبلرین فکرینی گنیشلتمك و اونلارین معلوماتلارین کامل‌لتمك ایچون، چوخ فایده‌لیدر.»

او کتابدا، ایرانین نظام مدرسه‌سنین‌شاگردلرینه، ایران افسرلرینه، بوتون ایران اهالیسینه و بوتون دنیایه، آذربایجانلی لارین، فارس اولماییب باشقا بر ملت اولدیقلاری آیدینجا سینا، ایران ارکان حرب اداره سنین رسمی تصدیقی ایله گوره بلدیگی کیمی اقرار ایدیلمکده‌در. بو آلتدا کی نیچه سطر او کتابین ۱۱۷ نجی صحیفه سیندن ترجمه و نقل ایدیلمشدر:

«اهالی. آذربایجان اهالیسی تقریبا اوچ‌ملیون: تورك (۱)، تات کرد، ارمنی، گلدانی، یهودی دن مرکب در. موغول (۲) طایفه لرینین و مخصوصا چنگیز خانین استیلاسی زمانیندا، تورکلر بو یئرلره گلیب دیلر. موغول هلاکوخان بغدادی آلیب، عباسیلرین آخرنجی خلیفه‌سینی خلع ایدندن سونرا بو ایالته وارد اولوب، تبریزی ۶۳۵ هجری‌دن ئوزینه پای تخت ایتمشدر و غازان خان که، موغولین بویوك موسسلریندن در، تبریزین وسعتینی و گوزللیگینی آرتیریب، اونون اطرافینا بیر حصاردا بنا ایلمیش‌ایدی. بو پادشاهین قاییردیغی بنالردن بریسی ده، شهرین اورتاسیندا کی (ارك ۳) در.

بویوك شاه عباسین امری ایله تورك وشاهسون (۴) طایفه لریندن نیچه سی آذربایجانه گوندریلدیلر، بیله که، افشار طایفه سیندن (قاسملو) آدیندا بیر فرقه، اورمی گولی اطرافینه و آیری بیر فرقه‌ده جیغاتی چای ی دره‌لرینده اقامت ایتمك ایچون گتیریلدیلر !!! و شاهسونلرده. اردبیل، خلخال مغان و آذربایجانین سایر یرلرینده اقامت ایتدیریلدیلر.

بقیه‌سی ۲ نجی صحیفه‌ده.

جمعه گونو رسم گچیده اشتراك ایده‌ن فدائیلردن بیرمنظره

ح. س.

۴ آیلیق ایش گوروشی!

ملی حکومتمیزین قورولوشوندان بری ئوز پروگرامی اوزره گوندن گونه ایره‌لیله‌مکده‌دیر.

۴ آی عرضینده ملی حکومتمیز ئولکه‌میزین تمام احتیاجاتینی نظره آلماقلا برابر، اول درجه‌ده خالصه یرلرینین بولگوسیله کندلیلریمیزه بویوك امکانلار ویریب و اونلارین گله‌جکلرینی تامین ایتمکله سعادت و نجات قاپیلارینی اوزلرینه آچدی.

ملی حکومتمیز ایش‌سیزلیگین قارشیسینی آلماق ایچون جدی تدبیرلره باشلاییب او جمله‌دن (پشمینه) (توخوجولوق) و (سیغار) کارخانه‌لرینین ایشه سالینماسینی بیر نمونه حساب ایتمك اولار.

معلومدور که، هله‌لیکده بیزیم ایشچیلریمیز ایشین اولی اولدیغینا گوره بیر آزجا فشارا دوشه بیلرلر ولی بو وضعیت یاخین مدتده دیریلیك و یاشاییشین سطحنین آشاغی ینمه‌سیله و کارخانه‌لریمیزین تولیدی آرتماقلا برابر آرادان قالدیریلیب وچالیشقان ایشچیلریمیزین یاشاییش وضعیتلری بوندان سونرا داها‌دا گنیشلنه‌جکدیر.

ملی حکومتمیزین، ان جدی و ان گوزه‌لی ایشلریندن بیریسی‌ده معارف ساحه‌سینده گوتوردیگی بویوك آددیملاردان عبارتدیر. او جمله‌دن بیریسیده آذربایجاندا دارالفنون آچیلماسی و خلقمیزین سوادلاشماسی ایچون گله‌جکده ئولکه‌میزی متمدن ملتلر جرگه‌سینه یتیرمکدیر.

بو اقدام آذربایجان خلقینده بویوك بیر سه‌وینج روحی یارادیب و جوانلاریمیزا ئوز وطنلرینین ترقیسی ایچون، فعال صورتده جدیت گوسترمه‌لرینه امکان ویریر.

ملی حکومتمیز شهریمیزین آبادلاشماسی و خلقین صحیه وضعیتین نظره آلماقلا بویوك تدبیرلره ال وورمیشدیر، او جمله‌دن، شهریمیزین آسفالت اولونماسی، ایندی‌دن بو ایشین مقدماتینی تهیه ایدیب و بونون نتیجه‌سینده نه‌تك بیر قسمت ایش‌سیزلردن آزالار بلکه، شهریمیز آبادلاشماقلا برابر خلقمیزین راحتلیگی ده مدنی اصولیله آرتاجاقدیر.

بونلار و مینلرجه بوجور اساسلی بویوك ایشلر ملی حکومتمیزین پروغراماسین تشکیل ویرمکده‌دیر.

قوی ۲۰ ایل آذربایجانی خرابه زاره چوویرمیش کیچن مرتجع حکومتلر و اونلارین لیاقتسیز مامورلاری، آنلاسینلار که، آذربایجان خلقی نه‌تك اوزینی اداره ایتمگه، بلکه ۴ آی عرضینده اونلارین ایگرمی ایلیك تخریباتینی آبادلاشدیریب و آنا یوردیمیزی حقیقی دموکراسی اصولی اوزره اداره ایتمکله مترقی و متمدن بیر حاله گتیرمگه قدرتی واردیر.

بو مهم ایشلرین نتیجه‌سینده‌دیر که، خلقمیز وار قوه‌سیله ئوز ملی حکومتنین دایاغی اولدیغی حالدا الینده‌ن گلن فداکارلیقا مال و جانیله حاضردیر.

قاسم فیروزان

معارفیمیز انکشاف یولوندا!

گیچن فاسد دوره‌لرده، دالیدا قالمیش اولان معارف، صحیه، فلاحت، عدلیه، بلدیه و اینجه صنعت ایشلری ملی حکومتمیزین تشکیلی ایله گوندن گونه ترقی و تکامله دوغرو گیتمکده‌دیر.

البته بو، هامویا معلومدور که: معارف جهتنجه دالی اولان بیر ئولکه و بیر ملت همیشه‌لیك فنایه محکوم‌دور.

بیر ملتین مدنی و اجتماعی حیات شراطینده ان مؤثر قوتی، او ئولکه‌نین معارف ساحه‌سینده‌کی اجتماعی فعالیتلرینین یوکسلمه‌سیدیر.

۲۱ آذره قدر گیچن معارف اداره‌سنین، غیرمنتظم بیر صورتده ایشله‌مگی و پارتی، رشوت اثریله، روحیه و فکرلری قوی اولان گنجلریمیز، بیلگی و اجتماعیاتدان محروم ایدیلمکله برابر، اونلارین علم و مدنیت یولیندا‌کی یوکسه‌لیش قابلیتلرینه استناد ایدن «اجتماعی علملر»ین اولماماسی بویوك بیر استعداد و ذکایه مالك اولان گنجلریمیزین حیاتیندا بیر عکس‌العمل میدانا گتیرردی.

بو صورتله گنجلریمیز، اورتا و عالی تحصیل دوره‌لرینی قورتاروب، مکمل بیر تحصیله و کامل بیر تجربه‌یه صاحب اولمادان، اجتماعی حیات میدانینا وارد اولوردیلار.

اونلارین حیاته آتیلما لحظه‌لرینده، اداره، معارف و دیگر قسمتلرده، گوردیکلری ایشلر، حیاتین آجی حقیقتلریندن بیری حساب اولوناردی.

نهایت، آیلار، ایللر گیچدی، آذربایجان معارفنین دیکتاتورلیق دوره‌سینده‌کی کهنه و کابوسلی اصول اداره‌لرینه سون قویولاراق ملی حکومتمیزین سایه‌سینده، ئولکه‌میزین معارفنده مدرن ترقیات عمله گله‌رك، ئولکه‌میزین اوزون ایللرین دهشتلی اسراریله، قارالان افقلرینده ابدی اولاراق مدنیت گونشی دوغدی. بو گونش، پارلاق ضیالاریله، خلقمیزین روحینی ایشیقلاندیردی.

تحصیل و غیر تحصیل دوره‌لرینده اولان جوانلارا آتشین بیر قوت و درین بیر روحیه ویردی. و بوتون گنجلیك، گله‌جگینه امین اولدی.

دموکراسی بیر اصول اوزره تشکیل تاپان معارفیمیز، ئوز آنا دیلیمیزده، خلقیمزه، اجتماعی مؤسسه‌لر، کتابخانه‌لر، دارالفنون و هامونین اوخوماسی ایچون گیجه مکتبلری و کیمسه‌سیز اوشاقلارین تعلیم و تربیه‌سی ایچون چوق آز بیر زماندا، وجوده گتیریله‌جك اولان اوشاق باغچه‌لری کیمی مؤسسه‌لر تشکیل ایتمکله، بیز آذربایجان خلقی، اوزون ایللر حسرتینی چکدیگیمیز بویوك نعمتلره و صونسیز سعادتلره نائل ایتدی.

ایندی بیز، گرك بو بویوك نعمتلردن استفاده ایتمه‌لی‌ییك!..

داخلی ارتجاع

گل یاخینا بیرجه گوروم آی آتا — یاخشی سالیبسوز منی‌سیز تیراتا
بیراره وئردوز منی، دیوانه‌دیر — یامیرم آخر، ده لیدیر، یا ندیر؟
یوخدی هوشی ذره‌جه، اولمیش دەلی — بیله ده گیلدی بونین هیچ اولی
منده سه‌وه‌ردیم که اولام مختور — آی دالی یانسین، ئثره‌ده گسین بوئه‌ر!
زیرده ایدیر، گیجه‌دی، ندیم آی آتا! — باش گوتوروب قاچمالیام بیر یاتا
یاخ اونا یاحدیقجا آدام اوتلانیر — هی یازیری، هی اوخویور، قوتلانیر
بیر بیله جانیم! کتابی نیلیر؟ — گور منه بیرجه بونه سوزلردی بیر:
«ویکتور هوگو» کیمدی، ندیر؟ ملادیر؟ — بو منه بونلاری نیچون آنلادیر؟
آی ننه بیرجه «شاتوبریان» ندیر؟ — کیمدی «لامارتین»؟ داها «عرفان» ندیر؟
فرقه ندیر، حزب ندیر قانمیرام — تون‌به‌تین اوغلی! سنه آلدانمیرام.

***

نطق ایلینده آغاریر دیشله‌ری — کفره چکیبدیر گده‌نین ایشله‌ری
بیرده گوریرسن که بو مادرگوزین — آنلاماق اولمور گده‌نین بیر سوزین
گاه باخیری پنجره‌دن داغلارا! — شعردی بیر منظره‌لی باغلارا!
من نه بیلیم دالینا نیدر «منظره» — بوشلا منی من گیدیم آیری یئره
جانه گتیردی ئثره‌ده گمیش منی — سانکه اولوبدیر بو گده ارمنی
هر یئره باخسون گوریسن بیر کتاب — قازقوساسان سن منی ایتدون کباب!
مرده‌شور آخر یوسون اول جانووی — فرقه ندیر؟ گیت یاما یورقانووی!
چادرا دی‌ینده دیسن یوخدی پول — چیت بهادیر، دیمه گینن، ساکت اول!
هیچ دیمیسن کی نجه‌دیر آروادیم! — من که سنه گلمگه یالوارمادیم!
آچ گوزووی تکلیفووی قانگینان — من سنه‌دای گلمیره‌م آتی‌یانگینان!
گیت ایله سن اوز باشیوون چاره‌سین — یوخدی سنیله ایشی یاخ بیرکسین
یانشا گینان هی کتابا باخگینان — تکجه‌اوتور، تکجه‌یاتیب قاخگینان
آچ گوزووی ایله نظر بیر منه — اوسوبوره‌ن کی ده‌ییره‌م من سنه
من سنه اول دیمه‌دیم که ده‌ییر — فرقه‌یه گیتسون آرامیز باخ ده‌ییر
سناه منیم کی سوشوبدور داهی — زحلهٔ زنده‌م گتیدیزی واللهی
من گیدیره‌م ایندی باشون قارنووا — ییغ کتابی، کاغذی بوتون یانووا

ف. خ

مهم بیر مدرك

اول صفحه‌دن بقیه

او کتابین یوخاریدا‌کی بارچه‌سینی بورادا یازدیغیمزدان بر منظوریمیز واردیر. او دا بودیر که، ئوز رسمی جغرافیالاریندا، آذربایجانلیلارین فارسدان باشقا آیری و مشخص بیر ملت اولدیغینی و او خصوصدا یازمش اولدیقلاری رسمی اعتراف سندینی، اوزلرینه چارپماقدیر.

(۱) برنجی‌سی — تعصب‌دن و یا هانسی بیر سببه گوره، اولورسا اولسون بیزی (تورك — تات) دیه یازماسنین، بوقاریدا دیدیگیمیز کیمی موضوع بحث اولماغا بیله، لیاقتی یوخدور. چونکه بیز آذربایجانلیلار ئوزومیزی، ئوزگه عنادچیلاردان چوخ یاخشی تانیریق و بیلیریك که بیزلر، بو تورپاغین اوچ مین ایل بوندان اولکی اصل صاحبلری اولان قهرمان میدیالی اجدادیمیزین حقیقی و اصیل اولادلاریییق، سونرادن گلمه دگلیك.

ایکینجی‌سی — آذربایجان ۳ میلیون دگل بش میلیون در اقلیت‌ده‌کی قارداشلاریمیز بولی ده اون فایض‌دن ده آزدیر.

(۲) — موغول زمانیندا بیزلرین بورایا گلدیگیمیزی یازیری، یازیقلار اولسون که، کتابین مؤلفی آنلامادیغی کیمی، بو کتابی اونا یازدیران بویوکلریده آنلامامیشلار.

اولا — موغول آذربایجانی آلیب، قان توکور، استیلا ایدیر و بورانی ئوزینه پایتخت قرار ویریر، نه ایچون بورادا، موغول ملتی اقامت ایتمه‌ییبدیر، موغولیله اوزمان دشمن اولان تورکلر گلیب یرله‌شیرلر؟

ایکینجی‌سی — نه ایچون موغولستانا و یا تورکستانا خراسان ولایتی داها یاخین و داها دا الوریشلی و همیشه‌ده تورکلرین و موغوللارین ایاقلاری آلتیندا اولدیغی حالدا اورادا موغول و یا تورك اقامت ایتمه‌ییب، او قدر اوزاخ یوللاردان گلیب فقط آذربایجاندا مسکن ایتدیلر؟ اوچنجی‌سی — اونلارین دیدیکلری کیمی اگر تورکلر آذربایجانا گلیب بورانی استیلا ایتدیلر ایسه بورانین اولکی ساکنلری ایله ایسه نیجه اولدیلار و هارا گیتدیلر؟

عرب قورخوسیندان هندوستانا قاچان زردشتی‌لر کیمی بورانین‌دا قاباقکی صاحبلریندن او طرفده بو طرفده هیچ اولمازسا نمونه‌دن ئوتری بیر ایکی‌سی قالاردی؟

(۳) — یاخشیدیر یازماییب‌دیر که، (ارک) ده مرحوم سیروس و یا داریوش قاییریب‌دیر.

(۴) — فارسلارین ئوزدیدیکلاری کیمی: «دروغگو حافظه ندارد» یالانچی‌نین حافظه‌سی اولماز.

یوخاریدا یازیر که تورکلر موغول زمانی آذربایجانا یرلشمیشلر ایکی سطر آشاغیدا یازیر که، «تورك و شاهسون طایفه‌لری، شاه عباس کبیر زمانیندا آذربایجانا گتیریلدیلر».

پس آقاجان بو ایکی سوزین هانسی دوغرودور؟ و ادعانیزا گوره بو گونکی آذربایجانلیلاری بو بویوکلیکده تقریبا اون میلیونلیق شمالی و جنوبی آذربایجان ملتنی هارادان گتیردیلر؟ و بورادا بیزلردن قاباق یاشایانلاری هارایا آپاردیلار؟

آذربایجان دولت تیاتروسی ۵۲ نجی حوضه عضولرینن فدائیلره ویردیگی هدیه‌لر

آقای صمدصباحی	۳۰۰ ریال	سرکیس پطروسیان	۱۰۰ ،
آقای محمد علی رشدی	۲۰۰ ،	عالیه جعفر دالی	۵۰ ،
خانم لیلا محسینپور	۲۰۰ ،	خانم ساراپطخم	۵۰ ،
آقای بیوك محمدی	۲۰۰ ،	، عالیه راوند	۵۰ ،
آقای اسماعیل دلبر پور	۲۰۰ ،	، قمر نیکپور	۵۰ ،
خانم ساراچیدان	۱۵۰ ،	آقای محمد مهدیزاده	۵۰ ،
آقای محمد خسروشاهی	۱۵۰ ،	، مجیدضرابی	۵۰ ،
رسول سرحددار	۱۵۰ ،	، حضرتعلی اشعری	۵۰ ،
علی اصغر رضوان	۱۵۰ ،	، پرویز پرویزی	۵۰ ،
آقای ولی خاکدان	۱۵۰ ،	، حسین جوانمرد	۵۰ ،
، محمد سیمابی	۱۵۰ ،	، اکبر مصری	۵۰ ،
خانم خورده نیکخو	۱۰۰ ،	، جواد جبار زاده	۵۰ ،
آقای بهمن آبخو	۱۰۰ ،	، صابر همراهی	۵۰ ،
، محسن صادقیان	۱۰۰ ،	، غلامرضا جمشیدی	۵۰ ،
خانم فاطمه زرگری	۱۰۰ ،	، علی‌اکبر راوند	۵۰ ،
، صفوره سامبرانی	۱۰۰ ،	، صمد سابرانی	۵۰ ،
، آناآبو	۱۰۰ ،	، رستم روش	۵۰ ،
آقای اسماعیل مزدوری	۱۰۰ ،	، محمد علی‌شاکری	۵۰ ،
محمد علی ولی زاده	۱۰۰ ،	، عباس مهزی	۵۰ ،
ایرج صالحی زعرب	۱۰۰ ،	، ابراهیم مصیب پور	۵۰ ،
صمد دباغ	۱۰۰ ،	، غفار قهرمانی	۳۰ ،
حبیب آبید	۱۰۰ ،	، احمد صرافی	۳۰ ،
قاسم شعرباف	۱۰۰ ،	، حمید سرخابی	۳۰ ،
غلام فرح انگیز	۱۰۰ ،	خانم زری جوهری	۱۰ ،
حسین شاکری	۱۰۰ ،	آقای علی خسروشاهی	۲۰ ،

م . ع . قوسی

آذربایجانین ملی داستانلاری

۱۰

دلی دوندار ساغدان یومولدی قره کونه‌اوغلی قره بوداق صولدان یومولدی، قزان اورتادان یومولدی شوکلی شاهی آتیندن یره سالدیلر غافلجه قره باشین کسدیلر ، قانین یر یوزینه توکدیلر .

دره‌لرده، تپه‌لرده کافره قرقین دوشدی قوزقین اوشدی، اون‌ایکی مین کافر قیلیجدن کچدی ، بش‌یوز اوغوز یگتلریندن شهید اولدی .

قزان بك اوردوسینی،اوغلانینی خزینه سینی آلدی گری دوندی قیزیل تختینی ینه ایوینه قویدی ، قره چوبانی میرآخور ایله دی ، یدی کیجه ، ییدیلر ، ایشدیلر . قرق قول اوغلی اوروز باشنه آزاد ایله‌دی ، قوچاق یگیتلره شلوار ، جبه، چوخا ویردی .

دده قورقود گلدی ، بوی بویلادی بو ناغلی دوزدی، قوشدی بیله دیدی : اونلار گلدی گیتدی اونلاری یرگیزلتدی ،فانی دنیا ، ینه قالدی . گلنلر گتمه‌لی دنیانین صونی اولمالیدر .

او قرانا بیله یول‌ویردی: قارلی داغلارین یخلماسین ، کولگه‌لی آغاجلارین کسیلمه سین ، آخار سوین قوریماسین، تاری‌سنی نامرده محتاج ایتمسون رچالشنده قره‌پولات لیلیجین کوتلمسین ، آغ سقللی‌بابان آغ برچکلی آنسان یری بهشت اولسون، اللّه‌دن امیدین اوزیلمه‌سین الله گناهلرنی آدی کورکملی محمدمصطفی اوزی‌سوینه باغشلاسین

۳ ـ قام بوره‌بك اوغلی بامسی بك حکایه سی

قام خان اوغلی خان بایندر یریندن دورمشدی ، قره یرین اوستنه آغ ا یو دوشتمشدی ، بیر یرده ایپك خالچا سالدیرمشدی

اغوز بگلری بایندر خانین صحبتنه دوزولمشدی، بای بوره‌بك ده بایندر خانین صحبته گلمشدی ، بایندر خانین قرشوسینده اوغلی قره بوداق دایانیب دورمشدی ، صول یانینده قاضلق قوجه اوغلی تکین دورمشدی .

بای‌بوره‌بك دیدی : خان قزان نجه آغلامییم ؟ نجه بوزلامییم ؟اوغلوم اردائم یوخ الله تعالی‌منی قاریبدر بگلر تاجیم تختیم ایچون آغلارام، بیرگون اولادوشم ئوام یریمده یوردیمده گیمسه قالمیه . قزان دیر: مقصودین بودرمی ؟

بای‌بوره‌بك دیدی : بلی بودریلم دخی اوغلوم اولسه ، خان بایندرین ارشوسینده دورسه، قوللیق ایلسه ، من باخسام سویونسم ،نه‌آرزوم‌قالیر؟

بیله دیجك‌اغوز بگلری‌یوز گویه دوتدیلر ، ال قالدیریب دعا ایله‌دیلر، الله تعالی سنه بیر اوغول ویرمین ایدیلر .

اوزمانده بگلرین آلقیشی ، قرغش ایدی ، دعالری مستجاب اوردی .

بای‌بیجان‌بك ده یریندن دوردی دییر : بگلرمنیم ده حقیمده بیر دعا ایدین الله‌تعالی منه ده بیر قیز‌ویرسین. اغوز بگلری ال قالدیردیلر ، دعا ایله‌دیلر ،الله سنه‌ده بیر قیز‌ورسین، دیدیلر .

بای‌بیجان‌بك دییر : بگلر الله تعالی منه بیر قیز ویرسه سیز تانیش اولون، منیم قیزیم بای‌بوره‌بك اوغلینه آداخلی اولسون . بو سوزدن قاچ زمان کچدی ، الله‌تعالی بای‌بوره‌بگه بیر اوغلان بای‌بیجان‌بگه بیرقیز ویردی ، اغوز بگلری بونی ایشتدیلر،شاد اولوب سوندیلر.

بای‌بوره‌بك بازرگانلری یانینه ایسته‌دی ، بویوردی :مره بازرگانلر الله تعالی منه بیر اوغول ویردی گدین روم توپراقینه منیم اوغلوم ایچون یخشی ارمغانلر گتیرین .

بازرگانلر گیجه گوندوز یول گلدیلر ، استانبولا یتیشدیلر ،یخشی ارمغانلر آلدیلر ، بای‌بوره‌نین اوغلی ایچون بیر قالخان آلدیلر ،بیر کمان آلدیلر ، بیردانه‌ده گرز آلدیلر ،یول تدارکین گوردیلر .

بای‌بوره‌نین اوغلی بش یاشنه گیردی ، بش یاشندان اون یاشنه، اون‌بش یاشنه گیردی، یاخشی گوزه‌ل بیریگیت اولدی .

اوزمان بیر اوغلان‌باش کسمه‌سه قان توکمه‌سه آدقویمازدیلر . بای بوره‌بك اوغلی آتلاندی ،اوومچیقدی اوو اوولارکن باباسنین ایلخی‌سی اوزرینه گلدی،میر آخور باشی‌قارشلادی ، قوناقلادی، ییوب ، ایچوب اوتوردیلر .

بوزمان بازرگانلار گلیب قره دربند آغزینه دوشمشدیلر ،قلعه‌نین کافرلری بونلاری جاسوسلادی ، بازرگانلر یاتیرکن غفلته بش یوز کافرلر ویردیلر ،چاپدیلر ،یغمالادیلر، بازرگانلر چوقی دوتولدی ، نچه سی قاچاراق اغوزه گلدی ، باخدی گوردی ، اغوزین ایچینده بیر خوب یگیت قرق یگیتلن ساغیندا سولوندا اوتوریرلر .

بازرگان دیدی : یگیت یگیت بك یگیت ، سن منیم سوزوم‌آنله. اون‌آلتی ایلدور کیم‌اغوزا ایچیندن گیتمشدیك‌کار مالین اغوز بگلرینه گتیریردیك ،قره دربند آغزینده دوشمیشدیك ، اونون قلعه سینین بش یوز کافری اوستمیزه گلدیلر ، قره باشیم گوتوردیم ، سنه گلدیم ، قره باشون صدقه‌سی‌یگیت مددمنه .

علی ـ فطرت

قزیل باش اوردویه

بو گون بیزده‌ن بواوردوی قزیل باشه سلام‌اولسون
همیشه نصرت و فتح و ظفرله نیك نام اولسون
دوشوب نظم ونظامه قهرمانلار آذرستاندا
گلیب رقاره گویا سرولر باغ و گلستاندا
بونظمیله قوشون گورسنمه میشدی آیری‌بیر یاندا
گوروب کیم آیری یرلرده بئله نظم‌ونظام‌اولسون
جوانلار دسته دسته صف بصف نظم و نظامیله
دوزه‌لمیش تیپ به تیپ ترتیب و اجلال تمامیله
گئچیبرلر صولتیله ذوق ، شوق و اهتمام ایله
اولورمی‌بیر قوشوندا بوندان آرتیق انتظام اولسون
بو نظم و مشق افرادی دلیر و شیر جنك ایلر
وطن اوغروندا جدو جهد ایله شیرانه جنك ایلر
همیشه جبهه لرده عرصه‌نی اعدایه تنك ایلر
اولانداحمله ور مشکلده‌ی دشمنده دوام اولسون
گوره‌ن بو لشکری دلشاد اولور قابنده غم‌قالماز
ولره روحه صفا دلده‌ن گیده‌ر رنج‌و الم قالماز
عدالت ساچدی نوره‌ن ظلمت جور وستم قالماز
چتیندر ظلم ایله بیرده خلقین‌صبحی شام اولسون
نه خوش گوندر، نه‌خوش بایرام ،بئله‌سال‌جدیداولماز
گیچن نوروزیلر هرگز بوبایرام تك سعید اولماز
بئیله خوش‌روزگار اولماز، بئله فرخنده عید اولماز
ایکی بایرام دی‌بوجشن وشرف خلقه مدام‌اولسون
گلوبدر شوقه « فطرت عشق‌و ذوقیله غزلخواندر
نه ذوق یاروار دلده نه عشقیم عشق جانان در
وطندر اصل آمالیم ، نگاریم آذرستاندر
مجازی یاره دل ویرسم منه دنیا حرام اولسون

نمره ۱۴۰۴ — ۱۳ر۱۲ر۲۴

اعلان

بولگوسی لازم اولان کندلرین بقیه‌سی

آذربایجان خارجینده آذربایجان آزادلیغی و ملی حکومتی علیهنه تبلیغات آپارانلارین املاکی‌ن صورتی که یئر بولگسینه شامل‌در

ردیف	بخشین آدی	مالکین آدی	کندین آدی	ملکین مقداری
۱۰۶۹	مرند	ناصرالدین میرزا	اردکلو	۶ دانك
۱۰۷۰	زنوز	»	قره تپه	۶ »
۱۰۷۱	»	»	بیرقطعه یئر	۲۱۰۹
۱۰۷۲	»	»	»	۳۱۱۰
۱۰۷۳	»	»	»	۳۱۲۴
۱۰۷۴	»	»	»	۳۱۲۶
۱۰۷۵	»	»	»	۳۱۶۲
۱۰۷۶	مرند	نوبخت	زنجره	۱۳دانك وثلث‌نیم دانك
۱۰۷۷	»	»	بهرام	۱ » ۳ ربع »
۱۰۷۸	زنوز	سید باقر کروبی	سراب کندی	۲۷ سهم ۳۰ سهمدن
۱۰۷۹	»	»	گنده‌خانه	۵ سهم ۹۰ سهمدن
۱۰۸۰	»	میرابراهیم کروبی	«	۸۰سهم ۹۰ سهمدن
۱۰۸۱	»	»	برقطعه‌یر	مزرعه سدعلی محمدالمالك
۱۰۸۲	»	» »	»	» »
۱۰۸۳	میانه	امیرموتمن مهدی‌نثار	ماهی‌آباد	۶ دانك
۱۰۸۴	»	»	بالین	۱/۶۰ دانك۶۴مثقال
۱۰۸۵	»	»	مونق	۵چارك‌لا هفدرم
۱۰۸۶	»	»	دنجان	۱ چارك۲۵مثقال
۱۰۸۷	»	»	اشلق	۱/۶۰ سهم
۱۰۸۸	»	عبدالعلی اباذری	جمال آباد	۲ دانك
۱۰۸۹	«	»	کلوچه بازارع	۱ »
۱۰۹۰	»	امیرعلی اباذری	گلوچه	یاریم‌دانك
۱۰۹۱	»	میر احمد گرمرودی	اقدرك	۶ »
۱۰۹۲	»	«	قراق‌سفلی	۶ »
۱۰۹۳	»	»	اچاچی	۱۱ شعیر
۱۰۹۴	»	»	وروزق	۱۱ شعیرهفدرم
۱۰۹۵	»	ناصر گرمرودی	فراهید	۶ دانك
۱۰۹۶	»	»	نقاب آباد	۶ »
۱۰۹۷	»	»	سرفه حصار	۳ »
۱۰۹۸	»	مرتضی قلی بهبودی	قوشچی‌وآق بلاغی	۱۰ شعیر
۱۰۹۹	»	»	قادین آباد	یاریم دانك
۱۱۵۰	»	»	ملاحاجی	۵ر۱ »
۱۱۰۱	»	»	زرین قبا	۵ر۱ »
۱۱۰۲	»	»	تندر لو	۱ »
۱۱۰۳	»	»	صومعه‌سفلی	۱دانك ۶شعیر
۱۱۰۴	»	خسروخاندان	ینکجه	۶ دانك
۱۱۰۵	»	»	ترکمان	۱ دانك ۳شعیر
۱۱۰۶	»	عبدالحمید کاظمی	نشلانده	۳ دانك
۱۱۰۷	»	»	سرخه‌حصار	۱۸ شعیر
۱۱۰۸	»	»	کنکك‌دك	۳۲ شعیر
۱۱۰۹	»	»	باللوجه	۱۸ »
۱۱۱۰	»	»	وانده	۲۴ شعیر ۳۰ مثقال
۱۱۱۱	»	»	النجاق	۴شعیر
۱۱۱۲	»	»	ترك	۵ر۱شعیر

اعلان

تبریز شهرینده تشکیل اولونموش ـ آذربایجان . شاعر ویازیچیلار جمعیتینن هیئت اداره سی بوتون ادبیات عالمینه هوسکار اولان لارا اعلان ایدیر که بو گوندن اعتبارآ جمعیته عضولر قبولینه باشلامشدر . شاعرلر یازیچیلار درام نویسلر منتقدلر جوان قلم‌لر ارمنی یازیچیلاری شعبه لریندن عبارتدر عضولیگه داخل اولماق ایسییین‌لر هر گون ساعت ۸ دن ۶ یه قدر هیئت اداره‌یه مراجعه بویورسونلار ۲ - ۳

آدرس تربیت خیابانی آذربایجان شاعرویازیچیلار جمعیتی ش ۹

معارف پروگرامیمیز

اول صفحه‌دن قبه

لری آنجاق تصدیقه اهمیت قائل اولماق و تشریفات ایله امتحان آپارماق دی. اونون اثرینده درکی محصل لریمیز تئوری وعمل سیز بیردرس لری اوخویوب و حافظه لرینه دولدورودلار وصونرامدرسه دن فراغت ایده‌رکن ادارەلرین بیرینده میزدالی سیندا قوللق ایتمگه چالشیردیلارو بوکیمی معکوس بیر نتیجه تحصیلادن آلیرلار. لیکن ایندکی خلقیمیز آزادلیغینی آلیب و اونون سایه‌سینده و داها ملی حکومتین وجوده گمه‌گی اثرینده هر بیر ساحه‌ده مخصوصا معارف قسمتینده اصلاحات آپاریر، معارف وزارتینین پرغرامدا اصلاح ایسته - دیگینی نظره آلاراق اسیربك بورادا بیر نتیجه سوز تذکر ویرەك. تحصیل و تعلیم پرغرامی حقینده بونو بولمه-لیيك كی هرملتین معارفی اونون خصوصیاتینه تابع در. بوخصوصیا- تدان مثل ایچون دیل، تاریخ، آب و هوا، عادتلرورسملر، ملی عنعنه‌لر، ارثی ونژادی یاخود ملی صفت لر معاش وضعی یاعومی حالده اقتصادی وضعی اولابیلر. هربیر مخصوص اصول تعلیم و تربیه ده بیرملت ایچون انتخاب اولورسا داینه گرەك اواصول بو خصوصیاته تابع اولسون وقطعی بیرصورتده بونلارین اوندا تاثیری اولاجاقدر. بونو اثبات ایتمگه مثال گتیره بیلریك. مصر معارفی ۱۹ نجی عصرین اول لرینده فرانسزلارین توسطیله بنا اولوندی، ولایتن تربیه-سی اورادا اساسلاندی. لیکن بوگون بیز آشکار فرقلر فرانسز یاخودلاتین معارفیله مصر معارفی آراسینده ملاحظه ایده بیلریك. هابئله فلیپین معارفی کی آمریکالیلار توسطیله ایجاد اولونوب اما بونیلاخاق خصوصیاتی نتیجه سینده اونلار اونلارین معارفیله فرقلی‌در. بوگونکی دنیاده ایکی جور تعلیم و تربیه متودی واردر: بیریسی لاتین کی فرانسه ده‌جنوبی آمریکاداواوبیریسی آنگلوساکسون کی انگلتره وشمالی آمریکادا حاضرکی حالدا دایر در. حالبوکی بواصول لارین هیچ بیریسی ایچون منفعتلی دگل. لاتین تربیه‌سینین نتیجه‌سینی عملده گوردیك. آنگلوساکسوندا بیزیم ایچون یاراماز. یالنز بیزیم ایچون اوز خصوصیاتیمیزه دایر بیر تعلیم‌وتربیه لازمدر. لیکن‌ممکن درکی بعضی‌قسمت لری کی بیزیم ایچون ده لازمدر اوز تعلیمیمیزده خارجی لردن اقتباس ایده‌ك. آشاغیدا مثال ایچون بیریسینی ذکرایدیریك تعلیم متودیمیز گرەك تاریخلی مقتضیا-تیمیزا و اوز آنا یوردومیزین ایجاب ایتدیگی وضعیاتلارا، داها اقتصادی، سیاسی، اجتماعی احتیاجلاریمیزا اویاری و تابعیقی اولسون. بیزصرف تقلید ایتمه‌مه‌لیك بلکه ئوزیمیز

ئوزیمیز ایچون بیر تعلیم و تربیه متودی یاراتمالیق. لیکن بونیلا بئله بیر نئچه قسمتی تذکر ویریریك. قاباقدا ذکرایتدیگیمیز خصوصیاتی تعلیم قسمتینده رعایت ایتمه‌لییك. بالخاصه دیل خصوصینده بیر نئچه لازم ایضاحات وار: تدریس گرەك آنا دیلیله اولسون. آنادیلی خلقیمیز ایچون طبیعی در درس آنادیلیله بیر غیر دیل دن یاخشی باشا دوشونیلر. نئجه‌کی گله‌جك‌ده مدرسه لریمیزده ابتدائی کلاسلاریندە آنا دیلیله کتابلار تدریس اولوناجاقدر. بوبیر یاخشی اقدام در. اوشاغین یا اصلا انسانین فکر ایتمك ایچون بیر آلتی واسبابی وار و اودا دیلدی. هر بیرانسان ئوز طبیعی ویاآنا دیلیله فکرایده‌ر. واضح‌درکی هراوشاقدا اوز دیلیله هنوز کامل بیر صورتده فکر ایده بیلمه‌ز. یعنی اوز دیلینی کامل‌بیلمه‌ز. دیملی اونون ایچون بوحالده بیر خارجی یاآیری دیل تدریس‌ایتمك اونو اشکاله و زحمته قویاجاقدر. حال بوکی گرەك خارجی دیل یوخاری یاشلاردا مثلا ۱۲دن ۱۸ دەك تدریس اولونسون‌و اوصورتده یاخشی ئوگره‌نیله جگدی. داها ایکی قسمتی یعنی عمل وبئرلی احتیاجلاری تعلیمده اهمیت‌وئرمه-لییك. نئجه‌کی بوگون قونشومیز اولان سووەت اتفاقینده بوایکی قسمته مخصوص‌اهمیت‌وئریلیبدر. روسیه ده حاضرده درس عمل‌ایله توأم‌در. محلی احتیاجلار وصنایع اومحلین خلقی ایچون تدریس اولونور. بیر پامبوق اکیلەن یئرده کندلیلر ایچون پامبوق زراعتینه دائر مدرسه وار. هابئله درس عمل ایله توأم اولمالیدر. درسین عملسیز فایداسی یوخدر. مخصوصا علمی درسلر مثلا فیزیك، شیمی، طبیعی علملر وباشقالاری عملی حالدا تدریس اولمالیدرلار. بیر داها اخلاقه اهمیت وئرمه‌لییك. اخلاق‌عملدن قاباقدر. نزاکت وادب هریئرده و هربیر زماندا وهر بیر خلق آراسیندا عملدن اول سایبلار. محصل لریمیز گرەك تعلیم سایه‌سینده خصوصیله تربیه اثرینده اوبلی و نزاکتلی اولسونلار و اونلار اخلاقی شخصیته مالك دورسونلار. داها بدن تربیه‌سیدر کی‌اوزی مخصوص بیر قسمتدر اونی صونراگئنیش بیر صورتده شرح ایده جگیز. بیز امینیك که ملی حکومتیمیز بویوك تربیه و تعلیم سایه‌سینده خلقیمیزی سعادته دوغرو آپاریب و محصل لریمیزی ارتجاعی برغرام آلتیندن آزاد ایده‌جگدر. معارف وزارتیندن بو تعلیم وتربیه‌نین یاراتماغین طلب ایدیب و امید بسلیریك که بوبارەده لازمی تدبیرلری اجراء ایده‌جگدر.

فریدون بازرگان

شاللی گله‌جگیمیز؟

ینی ایلین گلمه‌سی ایله آذربا-یجان خلقنین تاریخینده ینی بیر صحیفه آچیلدی. خلقمیز چالیشما-لیدرکه بو ینی صحیفه نی افتخار-ایله ئوز تاریخینده ثبت ایتسین.

خلق گرەك کئچمیش لردن عبرت آلماقلا برابر گله‌جك ایچون سعادتلی بیر حیات آپارسین.

کئچمیش ایلین صون زمانلاری اونون صون آیلاری و گونلری بیزیم ایچون افتخارلی اولمیشدر،

قهرمان آذربایجان خلقی ئوز نهضتیله بیر ارتجاعی و قارا حکو-متین الیندن قورتولماق ایچون و هابئله خلقیمیزین اکثریتینین ئوز ئولکه سینه حاکم اولماسیندان‌ئوتری مبارزه آپاردی.

بو مبارزه ده ایسه فاتح و ظفر لی چیخدی. بئله که او، ئوزی ایچون بیر شاللی سعادت قاپوسی آچمقلا ئوزی - ئوزینه حاکم‌اولدی

بیز، بوقیزیل صحیفه لری ملی مبارزه حیاتیمیزدا، افتخارلی تار-یخیمیز ده اونوتمامالیيق، گله‌جك نسلیمیز ایچون ده او فعالیت لر. مبارزه‌لر درین و معنالی درسلر اولمالیدر.

گله‌جكده زحمتکشلریمیز، گنجلریمیز، بوتون خلقمیز بونو بیلمه‌لی درلرکه: آذربایجان، آذر-بایجانلیلاریندر و اونون حکومتی ئوز خلقنین الینده اولماقلا سعادتی آزادلیغی و عالی حیاتی تامین اولمالیدر.

بیزیم قاباغیمیزدا شاللی بیر گله‌جك دوروبدور، بیز، گله‌جگه امیدایله باخیریق و اونون پارلاق افقینده سعادت گونشیمیزی گوروریك

ایللر بویو بیزیم عزیزآذربایجا-نیمیزی بیر مستعمره کیمی تصاحب ایتمیشدیلر، اونلار بیزیم ایچون بویوك بدبخت لیکلر یاراتمیشلار.

چوخ فعالیت لر لازمدرکه بیز اونلاری آرادان قالدیریب ومدنیت ساحه سینده عالی انکشافلارلا ئوزه یمیزی دنیانین دموکراسی ملت-لری ایله هم آهنك ایدیب ئولکه-میزی و حیاتیمیزی مترقی بیر شکله سالاق.

آرزولاریمیز، مقصدلریمیز اوز سعادتیمیز اوغروندا چوخ-چوخدر. لاکن اونلارین حیاته کئچمه‌سی فقط بیزیم عمالیمیزدەن آسیلی در.

وطنیمیزین مدافعه ایتمه وظیفه سی بیزیم قارشیمیزدا دورور. بیز بورادا یاشاییریق، عزیزآذربا-یجانیمیزین توپراغیندان، سویوندان محصوللاریندان استفاده ایدیب و اونون هواسی ایله بویومیشیك، ئوزیمیز ایچون ده خلقیمیزین‌حقیقی نمایندەلریندن تشکیل تاپمیش حکومتیمیز واردر. بو وطنی، بو حکومتی، آزادلیغیمیزی بیز دفاع ایتملی‌ایك.

داها چوخ مسئله لر وار در؛

دنیاخبرلری

له ساللداتلارنین لهستانا قایتما لاری حقنده بەوینین باناتانی

لوندون. رویتەر مطبوعات نماینده لیگنن خبر ویردیگنه گوره مارتین ۲۰ - سنده خارجی ایشلر وزیری ئەرنست بەوین انگلیس قوماندانلغی آلتندا اولان‌و له سلاحلی قوه‌لری ساللداتلارین تکرارلهستانا گونده‌ریلمه لری حقنده سازش الده ایدیلدیگنی نماینده‌لر پالاتاسندا بیلدیرمشدر.

بەوین دیمشدر که، له ساللدا تلاری، اوچورولمش ئولکه‌لرنین برپاسندا ئوز خدمتلرینی گورمك ایچون وطنلرینه قایتمالیدرلار. ئوز وطنلرینه قایتماق ایستیه‌نلره نقلیات واسطه‌سی ویریله‌جکدر.

رویتەر مطبوعات نماینده‌لیگی لەیبوریستلرین بەوینه مناسبتی حقنده

لوندون. رویتەر مطبوعات نماینده‌لیگنین تفسیر چیسی داوید قوندون یازیر که، بو یاخینلاردا نماینده‌لر پالاتاسندا خارجی سیاست اوزره اولان مذاکره‌لرده سجیه‌وی جهت اوندان عبارت اولمشدر که خارجی ایشلر وزیری بەوینین چیخیشنی محافظه کار جبهه، لەیبو رسیته‌سردن داها چوخ گورولتولی آلقشلارلا قارشیلامشدر حاضر دانماینده لر پالاتاسندا بەوینین تنقیدچیلری محافظه‌کارلار دگل، پارلمان عضوی اولان بیر دسته لەیبوریستلر در. یونانستان سه‌چکیلرنین تاخیره سالینماسی حقینده مسئله دقتی بو وضعیته جلب ایتمشدر. پارلمانین ۸۵ نفر یاخین له‌یبوریست عضوی خارجی ایشلر وزیرینه گونده ردیکلری مکتوبدا سه‌چکیلرین تاخیره سالینماسنی طلب ایدیرلر. لاکن بەوین اونلاراردجوابی ویرمشدر.

خلقمیز سوادسیزدر، اونلاری‌معارف و مدنیتدن گئری قویموشلار، صنا-یعیمیز ایسه ایندیه‌کیمی اورتاقرنلر ین صنایعی حالیندا قالمیشدر.

بیز بو حقیقتی دانمیریق، چونکه بونقصانلارین رفع ایدیلمه‌سی ایچون بیزیم قارشیمیزدا بویوك وظیفه‌لر دورور. بز بو ساحه‌ده جدیت له چالیشمالییق، بیزیم موفقیتیمیز، ملی حکومتیمیزه اعتماد ایتمك، فرقه میزین و دولتیمیزین رهبرلیگی ایله فعالیت ایتمگه باغلیدر.

بیزیم شاللی و پارلاق بیر گله جگیمیز وار دور. چالیشاق بوگله جگی تیزلیگله خلقیمیزین اختیاریندا قویاق!....

ف. پ

مملکت خبرلری

میانداب دا

میانداب دا ۲۷ر ۱۲ر ۲۴ ده فرقه‌مزین حومه وحوزه نماینده‌لری ییغنجاغیندا، بیله‌بیرقرار گیچیریلمشدر که، وارقوه‌رایله دولتمزین‌ویردیگی دستورلاری یرینه چاتدیرب، و گوستریلان هرجورآغیر وظیفه‌لر اوغروندافداکارلیق ایده‌رك، اوجملەدن، چوغوندر زراعتینین قاباغـا آپاریلماسی وارقوه ایله گرك‌یرینه یتریلسین.

باسمینج

۲۵-۱-۱ ده آذربایجان دیمو-قرات فرقه سینن مهرارود ملی‌قومیته‌سی باسمینج دا اطراف کندلیلرینین‌اشترا-کیله عمومی بیرییغینجاق اولوب ملی دولتمیزین کندلی‌لرین گیچینه-جگلری، حصوصوندا، آپاردیغی جدی تدبیرلری نظره آلوب، سون داملاقانلاری قالاناقدر، آزادلیغیمیز اوغروندا‌چالیشاجاقلارینا آندایچد. یلر بوییغینجاق بویوك احساسات و آلقیشلار آراسیندا قورتاردی.

۴ر ۱ر ۲۵ ده آذربایجان ملی حکومتینن‌خاق قوشونلاری طرفیندن ملی وظیفه عسگرلیگینه چاغرشی باسمینج دا اعلان ایدیلیگینه‌گوره کندلی جوانلار هرطرفدن سوینج ایله گلدرك ملی قوشون سیرالارینا اعزام اولونورلار

اهردن

اهرین، علماسی، تجاری، مالکلری واداره ایشچیلری طرفیندن بیر چوخلی امضا ایله اداره میزه گوندریلن بیر مکتوبدا یازیلیر که «بیز قره‌داغ محالینین اهالیسی عمومیتله، مالکلری، تاجرلاری‌و کندلیلری خصوصیله حس‌ایدیریك که بو ایشیقلی و گوزل تاریخی گونلر، آذربایجان و مخصوصا قره‌داغ محالینین افقینده همیشه لیك پارلایاجاقدر.

ایله خیال ایلیردیك که، ایندی‌یه‌قدر ایلدیگیمیز یاردیملار و فداکارلیقلا ردان ملی حکومتمیزین ویامقدس فرقه‌مزین، مرکزی قومیته سینین اطلاعی یوخدور. اما بوگون فرقه سالونیندا تشکیل تاپان ییغینجاقدا و ایدیلن چیخیشلاردا، بیز یقین ایتدیك که، بیزیم هرجورخدمتمیز ملی حکومتمیز و تشکیلاتیمزین مرکزی قومیته‌سنین‌نظرینده اولوب تقدیر اولونمافدادر، اونا گوره بو وسیله ایله ملی حکومتمیزه و فرقه میزه تشکر ایدیب بوقراره گلیریك که، سون قطره قانیمیز و یا بیر شاهی‌واریمز قالاناقدر، ئوزوطن آزادلیق و ملی حکومتمیزی‌مدافعه ایتمگه حاضریق،